

עפ"ג 40386/07/13 - טל גיצס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 40386-07-13 גיצס נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט אברהם טל, אב"ד - סג"נ
כב' השופט אהרון מקובר
כב' השופטת שירה בן שלמה
המערער טל גיצס
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בראשל"צ (כב' השופטת איטה נחמן), מיום 6.6.13, בת"פ 36915-11-11, לפיו הורשע המערער, ע"פ הודאתו, בכתב אישום מתוקן, בשני אישומים בעבירות של: איומים (בשישה מופעים), עבירה על סעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") ובתקיפה סתם (בחמישה מופעים), עבירה על סעיף 379 לחוק.
2. המערער נידון למאסר על תנאי למשך 4 חודשים שלא ירצה אלא אם יעבור תוך 3 שנים עבירות אלימות כנגד הגוף, לרבות איומים, ול- 150 שעות של"צ.
3. הערעור מכון כנגד אי ביטול ההרשעה, ולחילופין, כנגד השל"צ אותו הסכים המערער לבצע כבסיס לביטול הרשעתו.

עיקרי העובדות:

1. ביום 1.8.11 ביקש המערער לשאול את רכבה של אחותו, וזו סירבה. בתגובה צעק עליה המערער, קילל אותה ואמר שהוא צריך את הרכב אך אחותו סירבה בשנית. בתגובה לסירובה בעט בה המערער שתי בעיטות, האחת בגבה והשנייה בתיק שנשאה עמה.
מיד ובסמוך לכך, צלצל המערער לאמו, צעק עליה, קילל אותה ודרש ממנה את הרכב או כסף לנסוע לצבא.

כאשר אמו ניסתה להרגיע אותו אמר לה המערער שאם היא תנתק את השיחה זה יהיה הסוף שלה, והוא יבוא אליה לעבודה. בתגובה לדבריו, ניתקה האם את השיחה. בהמשך שלח המערער לאמו הודעות SMS מאיימות.

בהמשך, הגיע המערער למקום עבודתה של אמו במרפאת שיניים, ואמר לה "לא ציפית להפתעה כזאת". המערער אמר לאמו כי היא גיבורה בטלפון וכעת הוא יראה לה מה זה, והצמיד את ראשו לראשה. בעקבות הצעקות במרפאה, הגיע רופא השיניים, הורה לסייעת שלו שתזמין משטרה, והמערער בתגובה אמר לו כי אם יזמין משטרה הוא ישבור לו את השיניים. בהמשך שלח לאמו הודעות SMS מאיימות נוספות.

2. ביום 5.8.11, בעקבות וויכוח שהתגלע בין המערער לאמו, אחז המערער בידיה, ניער אותה, ואמר לה "את לא מבינה שאת מוציאה אותי בעצבים והכל באשמתך, את עכשיו תתקני את המצב". בהמשך, אחותו ביקשה ממנו כי יהיה בשקט והוא אמר לה "תזהרי ממני". בתגובה לדבריו אמרה לו אחותו כי היא לא מפחדת ממנו, והמערער הכה בה ודחף את פניה בידו.

אמו של המערער ניסתה להפריד בין המערער לבין סבו, והוכתה על ידי המערער במכת אגרוף בידה. בהמשך, האם, הסב והאחות יצאו מהבית וביקשו להיכנס לרכב הסב כדי לעזוב את המקום. המערער הלך אחריהם, ניגש לאמו והצמיד את ראשו לראשה. המערער אמר לאמו, סבו ואחותו כי אם הם יכנסו לרכב הוא ישבור אותו. סמוך לכך, בתחנת המשטרה, אמר המערער לאמו כי יחתוך את עצמו ויתאבד ואם לא תיקח את תלונתה חזרה היא תבכה על קברו.

תסקירי שירות המבחן

1. בעניינו של המערער הוגשו לבימ"ש קמא שני תסקירי מבחן, הראשון מיום 12.3.13, והשני מיום 1.5.13.

מהתסקיר הראשון עולה, כי המערער הוא בן 19.5, חייל, סובל מנערותו מתסמונת טורט, המלווה בהפרעות קשב וריכוז. המשפחה תוארה כנורמטיבית אך הקשר המשפחתי בכל הקשור למערער התאפיין בקשיי תקשורת, על רקע תסמונת הטורט ממנה הוא סובל וקשיים רגשיים שפיתח.

המערער הוא בוגר 11 שנות לימוד, ובמהלך לימודיו הוא התמודד עם קשיים החל מגיל 8, שמצאו ביטוי בבעיות תפקוד לימודיות, רגשיות וחברתיות. התנהגותו אופיינה בהתפרצויות זעם, בעיות משמעת, אימפולסיביות ונטייה למעורבות בקטטות. המערער טופל תרופתית וטיפולית, אך בסופו של יום הפסיק את הטיפול וטען כי הוא מתמודד עם בעיותיו בכוחות עצמו.

2. לדעת שירות המבחן העבירות קשורות לחוויית דחייה וחריגות שחש המערער במסגרת המשפחתית ולבעיות התקשורת בינו להוריו. המערער הביע חרטה על מעשיו, והדגיש כי הוא הפיק לקחים וכיום הקשר בינו לבין הוריו מאוזן יותר. לצד הבעת החרטה שירות המבחן התרשם כי המערער מודע רק באופן חלקי לקשייו השונים ונוטה לצמצם ולהפחית מחומרת מצבו והתנהגותו האלימה.

שירות המבחן המליץ להימנע מהרשעת המערער, שכן הרשעה עשויה לפגוע בדימויו העצמי, ולהשית עליו עונש בדמות של"צ. המערער הביע בפני שירות המבחן הסתייגות מביצוע של"צ על רקע עיסוקיו היום יומיים.

3. מהתסקיר השני עולה כי, המערער היה מוכן להירתם לתוכנית של"צ ושירות המבחן חזר והמליץ כי רצוי להימנע מהרשעה בעניינו של הנאשם.

4. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לצורך הדיון בערעור עולה שהמערער משרת בצה"ל והשתלב בתוכנית השכלה להשלמת 12 שנות לימוד שאמורה להסתיים בפברואר 2014. הוא הגיע להישגים לימודיים טובים והתנהגותו טובה.

לדברי אמו של המערער חל שיפור ביחסים המשפחתיים והוא לא זקוק לטיפול בתחום השליטה בכעסים.

המערער הביע שביעות רצון בפני קצינת המבחן מהשתלבותו בתוכנית הצה"לית, הביע נכונות מילולית להשתלב בטיפול בשירות המבחן, אך קצינת המבחן סבורה שמדובר במוטיבציה חיצונית לא מספקת שנועדה לשפר את מצבו המשפטי והמסגרת הטיפולית המתאימה לו היא בריאות הנפש בתחום תסמונת הטורט.

קצינת המבחן סבורה שמעצרו של המערער היה גורם מרתיע עבורו, הוא בעל כוחות לתפקד במסגרות לפי יכולותיו ויש לו שאיפות נורמטיביות מעתידו.

קצינת המבחן חוזרת על ההמלצה לבטל את הרשעת המערער לאור גילו הצעיר, עברו הנקי, תפקודו החיובי בצה"ל והחשש שהרשעתו עלולה לפגוע בדימויו העצמי ובקשר עם משפחתו.

החלטת בימ"ש קמא

1. ביהמ"ש קמא לא מצא נסיבות יוצאות דופן שיצדיקו אי הרשעה וקבע כי עניינו של המערער אינו ייחודי עד כדי כך שיצדיק פגיעה ב"שורת השוויון".

2. ביהמ"ש קמא ציין כי מדובר באלימות פיזית ומילולית שכוונה כלפי בני משפחה. לא מדובר באירוע בודד וחריג בנוף התנהגותו של המערער, שכן מהתסקירים והאבחונים שהוגשו בעניינו עולה שהמערער הוא בעל דפוס התנהגות אליים.

3. המערער היה מודע למעשיו באופן מלא, והתנהג לסובבים אותו בצורה בריונית, כשרף האימים נמצא במדרג הגבוה.

4. מהתסקיר ומשאר הראיות לא עולה פגיעה קונקרטיה בפרנסת המערער.

טענת המערער בדבר כוונתו להשלים את לימודיו ולהגיע לסיום תעודת בגרות, ולאחר מכן ללמוד לימודים אוניברסיטאיים, הינה טענה בעלמא שאינה יכולה לשמש לצורך הוכחת הפגיעה העתידית בפרנסתו.

5. מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע המערער הוא מאסר על תנאי ושל"צ.

6. לזכותו של המערער זקף ביהמ"ש קמא את לקיחת אחריותו למעשיו, חרטתו, שירותו בצבא, הזמן שחלף מביצוע העבירות והאמור בתסקירי שירות המבחן.

נימוקי הערעור:

1. העבירות נעברו בהיות המערער בן 18.5, כשלושה חודשים לאחר תחילת שירותו הצבאי, תקופה בה התמודד עם קשיי ההסתגלות לצבא.

2. ביהמ"ש קמא לא נתן את המשקל הראוי בהחלטתו שלא לבטל את הרשעת המערער לשיקולים כדלקמן:

(א) המערער מתמודד כל חייו עם תסמונת טורט והפרעות קשב וריכוז חמורות. בעבר הוא היה נתון ללעג מצד ילדים במסגרות החינוכיות השונות.

(ב) המערער נעדר עבר פלילי.

(ג) המערער שהה לילה במעצר לראשונה בחייו.

(ד) חלפו קרוב לשנתיים בין מועד בצוע העבירות למועד מתן גזר הדין.

(ה) בני משפחת המערער הביעו בו תמיכה, קיבלו את חרטתו וביקשו משירות המבחן וביהמ"ש להקל עמו.

(ו) המערער ממלא חובותיו בשירות הצבאי לשביעות רצון מפקדיו.

(ז) המערער הודה בהזדמנות הראשונה והביע חרטה בפני ביהמ"ש קמא ושירות המבחן.

(ח) שירות המבחן המליץ לבטל את הרשעת המערער והמערער הסכים לבצע של"צ כתנאי לביטול ההרשעה.

(ט) שירות המבחן סבור כי חלה הפחתה ברמת הסיכון להתנהגות אלימה נוספת מצד המערער.

(י) האלימות הפיזית שיוחסה למערער היא במדרג נמוך.

3. המערער ביצע את העבירות בשעת דוחק, עקב תחושת קיפוח, ואין מדובר ב"עברייני קלאסי" המבצע עבירות בתוך התא המשפחתי.

4. המערער היה בן 18.5, על גבול הקטינות, במועד ביצוע העבירות וסביר להניח שבביהמ"ש לנוער היה עניינו מסתיים ללא הרשעה.
5. מדובר היה באירוע חד פעמי שכן העבירות התרחשו בשני מועדים, בהפרש של כמה ימים זה מזה.
6. ביהמ"ש קמא עשה שימוש לא נכון בעובדות שהובאו בפניו בדבר העבר ההתנהגותי של המערער בתא המשפחתי.
7. לא ניתן היה להביא ראיות נוספות לפגיעה עתידית בפרנסת המערער בשלב זה של חייו.

תגובת המשיבה

1. מהתסקירים עולה שהרשעת המערער לא פגעה בדימויו העצמי ובקשר עם משפחתו.
2. המערער הביע מוטיבציה מילולית חיצונית בלבד לטיפול במסגרת שירות המבחן.
3. המערער לא עומד בתנאים שדרושים לאי הרשעה. לא מדובר במעשה חד פעמי אלא בשורת מעשים.
4. בימ"ש קמא התייחס לבעיות של המערער וגם התביעה המליצה להקל בעונשו.

דין והכרעה

1. איננו מקלים ראש בהתנהגותו האלימה פיזית ומילולית, שגילה המערער כלפי אחותו, אימו וסבו במספר הזדמנויות כמתואר בעובדות כתב האישום לפיו הודה והורשע המערער.

אנו מקבלים טענת ב"כ המשיבה לפיה לא מדובר באירוע חד פעמי אך מדובר באירועים שקרו בשתי הזדמנויות, בהפרש של 4 ימים בלבד זה מזה, ולדברי שירות המבחן בתסקיר מיום 12.3.13, שהיה בפני בימ"ש קמא וצורף כנספח ד' להודעת הערעור, מעשי המערער קשורים לחוויית דחיה וחריגות שחש המערער במסגרת משפחתו ולבעיות התקשורת בינו להוריו, כאשר לדברי אמו לקצינת המבחן, כפי שהובאו בתסקיר שהוגש לצורך הדיון בערעור, חל שיפור ביחסים בין המערער למשפחתו.

לא למותר לציין כי אמו וסבו של המערער ביקשו מלשכת התביעות של מחוז מרכז לבטל את התלונות שהגישו נגד המערער אך סורבו ע"י ראש לשכת תביעות ראשל"צ, שכתבה כי תוכן בקשותיהם יובא בחשבון בהמשך ההליכים המשפטיים נגד המערער.

2. איננו מתעלמים מהערכת קצינת המבחן בתסקיר שהוגש לצורך הדיון בערעור לפיה נכונותו של המערער להשתלב בהליך טיפול במסגרת שירות המבחן היא חיצונית ונועדה לשפר את מצבו המשפטי, אך עמדה זו של המערער לא מנעה מקצינת המבחן לחזור על עמדתה הממליצה לבטל את הרשעת המערער, שכן המסגרת הטיפולית המתאימה לבעיות מהן הוא סובל היא בריאות הנפש.

3. אנו מקבלים טענת ב"כ המשיבה כי החשש לפגיעה בדימויו העצמי של המערער וביחסים עם בני משפחתו לכשעצמם לא מצדיקים את ביטול הרשעתו אך כאשר אלה מצטרפים לחשש לעתידו התעסוקתי של המערער, שיתקשה למצוא עבודה גם בשל תסמונת הטורט ממנה הוא סובל (ראה המסמכים שצורפו כנפסחים ט' להודעת הערעור), מוצדקת עמדת שירות המבחן לבטל את הרשעת המערער.

4. אמנם המערער טרם גיבש לעצמו את עתידו המקצועי, שכן הוא היום בן 21, אך הוא משרת בצה"ל לשביעות רצון מפקדיו (ראה נספחים ח' להודעת הערעור) ויש להתייחס אליו כאל "בגיר-צעיר".

המערער השתלב בהצלחה בתוכנית להשלמת 12 שנות לימוד במסגרת שרותו בצה"ל, אותה הוא עומד לסיים בקרוב, והדבר מלמד כי יש לו שאיפות נורמטיביות בקשר לעתידו, שעלולות לא להתממש בשל הרשעתו, כאשר זו תצטרף לתסמונת הטורט ממנה הוא סובל.

5. לאור כל האמור לעיל, ובשל הנסיבות המיוחדות הקשורות במחלת המערער והדרך שעבר מאז האירועים, אנו מקבלים את הערעור ומבטלים את הרשעת המערער וכפועל יוצא את עונש המאסר על תנאי שהוטל עליו.

אנו מחייבים את המערער לחתום על התחייבות בסכום של ₪ 3,000 שלא יעבור תוך שנתיים מהיום עבירת אלימות כלפי גוף, לרבות איומים.

באם יסרב המערער לחתום על ההתחייבות ייאסר למשך 7 ימים.

המערער יתייצב בפני קצינת המבחן גב' דקלה שוקרון בשירות המבחן למבוגרים בראשל"צ ביום 28.1.14 בשעה 09:00 על מנת שתכין עבורו תוכנית של"צ ותעביר אותה לאישור ביהמ"ש תוך 7 ימים מהכנתה.

**ניתן והודע היום כ"ה שבט
תשע"ד, 26/01/2014
במעמד ב"כ הצדדים
והמערער.
אברהם טל, סג"נ
אב"ד**

אהרון מקובר, שופט שירה בן שלמה, שופטת